Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

Ruokaosasto/Maaseudun kehittämisyksikkö/
Maaseutuekonomisti Saara Meurasalo

11.2.2022

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta

Viite Asiantuntijakuuleminen perjantaina 11.2.2021 kello 11.45

Asia HE 2/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2022 lisätalousarvioksi

LISÄMÄÄRÄRAHAN OSOITTAMINEN MOMENTILLE 30.20.61 (Siirto maatilatalouden kehittämisrahastoon) MAATILOJEN MAKSUVALMIUSLAINOJEN TAKAUSVASTUIDEN LISÄÄNTYMISEEN VARAUTUMISEKSI

Valtion vuoden 2022 lisätalousarvioesityksessä esitetään momentin 30.20.61 ottamista uutena vuoden 2022 talousarvioon. Momentille esitetään määrärahaa 8 milj. euroa.

Hallituksen neuvottelu 16.11.2021 vuoden 2022 täydentäväksi talousarvioesitykseksi, pöytäkirjamerkintä:

Maatalouden äkillisesti heikentyneen kannattavuus- ja maksuvalmiustilanteen vuoksi maa- ja metsätalousministeriö (MMM) selvittää valtiontakauksista maatilojen maksuvalmiuslainoille annetun lain (232/2019) mukaisten maatalouden maksuvalmiuslainojen valtiontakausten käyttöönottoa vuoden 2022 alusta lähtien. Takaukset rahoitettaisiin maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) varoista. Selvityksen pohjalta valmisteltu ehdotus uusien kannattavuus- ja maksuvalmiustilanteen vuoksi myönnettyjen takausten määrästä tuotaisiin valtioneuvoston raha-asianvaliokunnan käsiteltäväksi Makeran vuoden 2022 käyttösuunnitelmaa koskevan ehdotuksen yhteydessä.

Maatalouden maksuvalmiuslainojen valtiontakausten käyttöönotto edellyttää Makeran taloudellisen aseman turvaamiseksi ja takaustappioihin varautumiseksi rahaston pääomittamista valtion vuoden 2022 ensimmäisessä lisätalousarviossa määrällä, joka vastaa arviota käyttöönotettavien maksuvalmiuslainojen takausvastuiden rahastosta korvattavaksi tulevasta määrästä.

Määrärahaesitys perustuu edellä kuvattuun hallituksen tekemään pöytäkirjamerkintään sekä Makeran johtokunnan 21.12.2021 hyväksymään rahaston vuoden 2022 käyttösuunnitelmaan, jota on puollettu raha-asiainvaliokunnassa 3.2.2022.

Maatalouden äkillisesti heikentyneen kannattavuus- ja maksuvalmiustilanteen sekä edellä kuvatun hallituksen pöytäkirjamerkinnän mukaisen selvityksen perusteella Makeran johtokunta on päättänyt valtiontakauksista maatilojen maksuvalmiuslainoille annetun lain (232/2019) mukaisten maatalouden maksuvalmiuslainojen valtiontakausten käyttöönotosta vuoden 2022 alusta lähtien. Uusien valtion takaaminen lainojen määräksi on päätetty vuonna 2022 enintään 40,0 miljoonan euron takauksen myöntämisvaltuus. Takausvastuut rahoitetaan Makeran varoista.

Maatalouden maksuvalmiuslainojen valtiontakausten käyttöönotto edellyttää Makeran taloudellisen aseman turvaamiseksi ja takaustappioihin varautumiseksi rahaston pääomittamista valtion vuoden 2022 ensimmäisessä lisätalousarviossa määrällä, joka vastaa arviota käyttöönotettavien maksuvalmiuslainojen takausvastuiden rahastosta korvattavaksi tulevasta määrästä. Tähän on viitattu myös edellä todetussa hallituksen pöytäkirjamerkinnässä. Nyt käyttöönotettavaksi ehdotettujen maksuvalmiuslainojen takausten tappioriskin arvioidaan olevan noin 20 %. Ehdotetulla 40,0 miljoonan euron takausten kokonaismäärällä takaustappioriskiksi arvioidaan Makeralle näin ollen noin 8,0 miljoonaa euroa.

Lain nojalla myönnettävien valtiontakausten tarkoituksena on turvata maatalouden toimintaedellytykset ja parantaa tilojen maksuvalmiutta tilanteessa, jossa maatalouden toimintaympäristön muutokset tai poikkeukselliset sääolot ovat ajaneet maatalousyrityksiä tilapäisiin taloudellisiin ongelmiin. Tällä hetkellä raaka-aineiden maailmanmarkkinoilla on käynnissä erittäin poikkeuksellinen COVID 19 –pandemiasta johtuva kysynnän ja tarjonnan häiriötilanne. Tämä on johtanut hintojen merkittävään nousuun niin energian (öljy, maakaasu, sähkö) kuin globaaleiden raaka-aineiden ja energiaan suoraan kytkeytyvien maatalouden lannoitteiden osalta. Tuotantopanosten hintojen nousu on aiheuttanut tiloille maksuvalmiusongelmia, joista selviämiseksi tilat tarvitsevat maksuvalmiuslainoja. Tilojen maksuvalmiuden turvaamiseksi myönnetään valtiontakauksia luottolaitosten myöntämille maksuvalmiuslainoille. Tarkoituksena on kohdentaa takaukset ja niihin sisältyvä valtiontuki sellaisille maatalousyrityksille, joilla tilapäisistä maksuvalmiusongelmista selviydyttyään on edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan.